

8455#105

EMBLEM
DE
SOLIGEZAN

JC393
.C3
S65
1779
c.1

D. JOAN
 DE SOLOKZANO
 PEREYRA
 JURIS UTRIQUE DUCTORIS
 EX APOSTOLICE SEDE APOSTOLICE
 LEGATIONIS SUPREME
 CASTELLE ET LEONIS CONSILIIS
 UNIVERSITATISQUE SENATORIS
 EMBLEMATA CENTUM

LIBER TERTIUS
 DE...
 DE...
 DE...
 DE...
 DE...

IN...
 MDC...

D. JOANNIS
DE SOLORZANO
PEREYRA,
JURIS UTRISQUE DOCTORIS,
EX EQUESTRI MILITIA DIVI JACOBI,
ET IN REGIIS SUPREMIS
CASTELLÆ, ET INDIARUM CONSILIIS
ANTIQUISSIMI, ET JAM EMERITI SENATORIS,
EMBLEMATA CENTUM,
REGIO POLITICA.

LIGNEIS LAMINIS AFFABRE CÆLATA, VIVIDISQUE, ET LIMITATIS
carminibus explicita, & singularibus commentariis affatim illustrata:

QUIBUS, QUICQUID AD REGUM INSTITUTIONEM, ET RECTAM REIPUBLICÆ
administrationem conducere, & pertinere viderur, summo studio discribitur.

OPUS VEL IPSA VARIETATE, ET UTILITATE RERUM, ET MATERIARUM, QUAS CONTINET,
expetendum, & omnium Facultatum Professoribus summopere necessarium.

*Cum quadruplici Indice absolutissimo. Primo, uniuscujusque Emblematis mentem complectente. Altero
loca Sacrae Scripturae. Tertio, Leges, & Canones, quæ citantur, & illustrantur, designante.
Et quarto, copiosissimam rerum omnium, & sententiarum farraginem, quæ in toto
opere continentur, ubertim Lectoribus effundente.*

SUPERIORUM PERMISSU ET PRIVILEGIO.

MATRITI:

In Typographia Regia, vulgò de la GAZETA.

MDCCLXXIX.

J C393

173

565

1771

DE SOLORZANO PEREYRA
 EX ROSSARI MILITIA DIVI JACOBI
 CASTELLAE ET INDIARUM CONSILIIS
 EMBLEMATA CENTUM
 REGIO POLITICA

LIGNIS LAMINIS AFFABRE CALATA, VIVIDISQUE, ET LIMITIS
 CARMINIBUS EXPLICATA, & SINGULIS COMMUNICANTIBUS
 QUIBUS, QUICQUID AD REGUM INSTITUTIONEM, ET REGIAM
 ORGANE VERA VERITATE ET CLARITATE, ET MATURITATE, QUA
 COMPARABILIS LAMINIS AFFABRE CALATA, VIVIDISQUE, ET
 CARMINIBUS EXPLICATA, & SINGULIS COMMUNICANTIBUS

IN TYPOGRAFIA REGIA, VULGO DE LA GAZTA
 MDCCLXXIX

D. PHILIPPO IV.
 HISPANIARUM, ET INDIARUM REGI
 OPT. MAX.

DOCTOR D. JOANNES DE SOLORZANO PEREYRA,
 suae Majestatis in Supremis Justitiæ, & Indiarum
 Consiliis, Senator.

S. P. D.

Nter plura quidem edicta sive mandata, Rex omnium maximè, & potentissimè, quæ Augusta Majestas tua, variis temporibus, suis omnium ordinum Senatoribus, ac Magistratibus, non minori pietate, quam prudentia direxit, quò eosdem acrius ad Dei cultum summo studio curandum, & justitiam æquo libramine appendendam, attentiores efficeret. Illud caput extulit, quod initio anni M.DC.XLIII. ingruentium bellorum occasione, & ob justas alias, & graves causas, imminentesque calamitates, quæ præsentissimum Divini Numinis auxilium desiderabant, in Supremo Status Consilio viva voce proposuit, & aliis inscriptis transmitti mandavit. Eisdem ardentem Regii sui pectoris zelum in Dei obsequium, & commune totius Hispanæ Monarchiæ bonum aperiens, ac tali ac tanto exemplo, ut ipsum ipsi, sua quisque pro parte, curarent, his verbis adhortans.

Los aprietos en que nos hallamos piden toda mi persona, atencion, y cuidado para su remedio. Y con este fin he suplicado a nuestro Señor, que me alumbre y ayude con sus auxilios para satisfacer a tan grande obligacion; y cumplir enteramente con su santa voluntad y servicio, pues sabe que ese es mi deseo unico. Y juntamente ordeno y mando expresamente a ese Consejo, que lo que es de su parte me ayude a llevar esta carga, como lo espero de su zelo y atencion.

I. Y le encargo en primer lugar el cuidado y vigilancia en evitar ofensas de Dios, y en que se guarde firmemente su Santa Ley, sin que por ningun caso de la tierra se dispense en la mas minima parte; pues mas quiero perder mis Reynos juntos guardandola, que recobrar quanto se ha perdido, si ha de ser con riesgo de pisar la raya de los Divinos Preceptos.

II. En segundo lugar os ordeno, que pongais grande atencion en la administracion de la justicia, sin mirar a respeto humano ninguno, ni dexar de executar la por fines particulares: pues si en esto huviese algun descuido, además de la cuenta tan estrecha que haveis de dar a Dios, os la tomaré Yo tambien, y castigaré con gran rigor a qualquiera que entendiere que no cumple con lo que debe a Dios, y a su Rey.

III. En tercero lugar os mando con toda precision, que siempre me trateis verdad lisamente, aunque os parezca que sea en cosa contra mi gusto; que aunque estoy cierto, que si Dios no me dexa de su mano, Yo no le tendré en nada que sea contra

lo que os digo, como hombre puede ser que falte en algo. Y para en este caso es quando mas he menester que mis Ministros me hablen claro, y no me dexen errar. Y mirad que os pediré estrecha cuenta á todos, si haviendo declarado Yo en esta forma mi voluntad, vosotros no cumplis con ella.

IV. Tambien os mando, que se tenga gran cuidado en el secreto, porque sin él no se puede gobernar como se debe. Y creo que ha havido poco cuidado en esto, y que se habla fuera de los Tribunales en los negocios mas de lo que fuera razon.

V. Fio de ese Consejo, que atenderá con cuidado á executar lo que irrevocablemente le ordeno. Y que con el amor que me tiene, y zelo de mi servicio, obrará de modo en mi ayuda, que Yo, y vosotros descarguemos nuestras conciencias, y se abra puerta al bien y quietud de esta Monarquía. Y espero en nuestro Señor, que ha de usar de misericordia con nosotros, y que á mí me ha de dar lugar para acertar á executar mis deseos, y á vosotros para aconsejarme lo mejor, y para cumplir enteramente con vuestras obligaciones.

Quæ quidem jussio, sive exhortatio, ita mihi pia, gravis, & prudens visa fuit, omniumque ferè documentorum locupleti penu referta, quæ ad rectam, & christianam cujuslibet Regni administrationem conducere possint, ut statim calamum sumpserim, ad eam extollendam, justisque encomiis, & commentariis ornandam; simulque omnibus ostendendum, quàm sit certum, ut cor, ita & labia regum in manu Domini esse, atque aded ab illis, ut *benè Themistius* (a) scriptum reliquit, quamvis Platonis dogma minimè ore pronuntient, neque Aristotelis scripta pervolvant, nihilominus, quæ illi, atque alii Philosophi, post magnum studium senserunt, vel literis tradiderunt, re ipsa atque factis enuntiar, & comprobari, quin, & sapè sapius exuperari. Veram simul reddentes priscorum Philosophorum sententiam (quæ nulli justius meliusve quam tibi, aptari, Rex maximè, potest). Certis nimirum temporum vicibus, heroicas, ac divinas quasdam animas, ad Regnorum Provinciarumque salutem, è cælo in terras labi. Neque rem novam in hoc labore sumendo facere mihi videbar, cum apud priscos Jurisconsultos in more positum comperiamus (b), ejusmodi orationes Imperatorum, qui suo tempore florebant, congruis commentationibus illustrare.

Quæ etiam ipsæ, ubi hoc honore dignæ videbantur, æreis, imò, & aureis interdum laminis, insculpi solebant, & in Curia figi, & singulis annis Senatu publicè (c) recitari. Jure quidem ac meritò, nam, ut cum Cassiodoro (d) loquar: *Omnia bona cumulat lingua diserta. Famaque temporum de legitima, atque eloquenti jussione generatur, ut penè feriata sit distinctio, ubi prævalet eloquentiæ fortitudo.* Dexterè quippè Imperia posita, quasi præmia suscipiuntur, & vetus fuit Populi Romani vox ad Imperatorem Alexandrum Severum (e): *Omnes rectè faciunt omnia, quia tu rectè imperas.* Quod tunc maximè locum habet, cum ab ipso jubente, prout in te accidit, disciplina incohat, qui semper optimus, & efficacissimus modus jubendi, & suadendi habitus fuit, ut plenius alio loco (f) probabo. Ceterum, cum per ipsum tempus, quo Ego hanc scriptio-

(a) Themist. orat. 9.

(b) Brisson. lib. 1. select. antiq. cap. 16. Contius pag. 567. Ranil. & alii verb. Oratio.

(c) Lips. in notat. ad Tacit. 13. ann. pag. 213.

(d) Cassiod. lib. 8. epist. 13. & lib. 6. epist. 5.

(e) Xiphil. in Alexand. Sever.

(f) Ego infr. Embl. 29.

nem parabam, in manus meas pervenisset elegans, & verè ad asciam dedolatus liber documentorum, seu idearum Politicarum, quem sub diversis Symbolis D. Didacus Saavedra Fajardus in lucem emisit, illumque meritò ab omnibus probari, & laudari conspicerem, consultius mihi, tuæque majestati, & reliquis Lectoribus gratius, futurum existimavi, quæ ad illam congesseram in Emblemata quædam digerere, quæ Regii tui Decreti monita, & alia ad instituendum bonum Principem necessaria, distinctis similitudinibus, exemplis, & figuris ostenderent, congruisque Epigrammatis, & copiosis Commentariis illustrata, quid facere is, qui talis esse desiderat? quid contra fugere debeat, non solum per aures demitterent, sed quodammodo etiam ob oculos ponerent, atque aded potentius, & efficacius in ejusdem animum penetrarent, ut in commune bonum se illis instruere, juvareque posset. Quem esse Emblematum finem, omnes qui de eorum regulis scripserunt, uno ore testantur, & exemplo suo Augustus Cesar edocuit, qui, Suetonio (g) referente, in evolvendis utriusque linguæ Auctoribus, nihil æquè sectabatur, quàm præcepta, & exempla, publicè, vel privatim salubria, eaque ad verbum excerpta, aut ad domesticos, aut ad exercituum Provinciarumque Rectores, aut ad urbis Magistratus plerumque mittebat. Hoc porrò opus, nulli alii, quam excelsæ Majestati tuæ dicari potuit, vel debuit, non tam quòd his documentis indigeat, qui illorum Magister esse conspicitur, & me, ad ea proferenda, suis dictis, & factis instruxit, quàm, ut eò unde exierunt, remearent, & fluminum instar, quas ab Oceano capiunt aquas, Oceano redderent. Maximè cum ab eo homine proficiscantur, qui se tot titulis tibi obæratum agnoscit, & nihil vel studio, vel fortuna acquirere possit, quod humilis servus tali, ac tanto Domino jure non quarat, & re ipsa, & animo, alia longè majora offerre non optet. Accedit his, quòd cum hic liber de Regibus, & cum Regibus agat, & quibus virtutibus ornari debeant, commonefaciat, nullum aptius Emblemata ad eas ostendendas, & suadendas eisdem proponere potui; quàm Augustæ Majestatis tuæ Serenissimum vultum, quem in ejusdem libri fronte hac de causa locare curavi, cum in te uno, omnes quas in aliis opramus, veluti in proprio domicilio conquiescant, junctisque manibus, gratiarum instar, in commune totius Orbis bonum semper incedant. A quibus sigillatim referendis, & efferendis, abstineo, cum ita per totum ipsum splendeant, & supervacuis impendiis laborare videar, si solem certem facibus illustrare, vel intra Epistolæ Cancelli arcetare, quod latissimum dicendi campum exposcit, & me in id vel sponte currente, cui, extantis dotibus, & virtutibus, primas meæ orationis partes adscribam, ancipitem reddat, non aliter, atque

Rubræ dubitat rimatur arene,

Quàm prius è variis gemmam legat. Ardet Hyaspis,

Lucet Onyx, viridi radiat fulgore smaragolus,

In partes dubium varias, & singula circum

Illum agit hærentem, spectandi immensa voluptas.

Nullum etiam pariter tutelare Numen potentius, vel præsentius eidem libro, quam

(g) Sueton. in August. cap. 89.

quàm eundem imaginem comparare, quæ, ut ipsa præfert, totum ferè terrestrem globum sibi supponit, & ita longè latèque dominatur, ut omnes, hucusque cognitæ Monarchias, multis partibus superet, verum certumque redens, quod hyperbolicè de Romana cecinit Horatius (b) dum dixit:

*Per quas Latinum nomen, & Italæ
Crevere vires: fama que, & Imperii
Porrecta Majestas, ad ortum
Solis, ab Hesperio cubili.*

Claudianus (i):

*Subdidit Oceanum sceptris, & margine Cæli
Clausit opes.*

Et Rutilius Numatianus (k):

*Voluitur ipse tibi, qui continet omnia Phæbus;
Eque tuis ortus, in tua condit equos.*

Et nuperus quidam Scriptor, qui longum, & elegans carmen, quo hoc ipsum ostendit sic clausit (l):

Hesperius nemo Regnorum finibus exit, longius, &c.

Ceterum, quoniam de hoc argumento alibi (m) pluribus egi, cohibere quoque nunc in eodem calamum expedit, præsertim cum quò Celsiorem, & Augustiorem Majestatis tuæ gloriam, & potentiam ostenderim, eò majorem audaciæ notam incurrere possim, qui tantum Regem adeò tenui, & levi densi (quod ajunt) munere, audeam interpellare. Sed quem tua terret Majestas, eximia, & omnibus nota clementia, & benignitas excitat, quæ sola te ipsum ex magno majorem reddere potuit. Et quòd in ejusmodi oblationibus, offerentis potius animus, quàm oblata rei pretium attendi debet. Unde cum Lucano (n) concludam:

*Quòd, si digna tua minus est mea pagina laude,
At voluisse sat est: Animum non carmina jacto.*

Et Deum Opt. Max. enixis, & supplicibus votis precari non desinam, ut Majestatem tuam, in commune Christiani Orbis bonum, per plures annos in columnam servet, & felicibus auspiciis, tam bello, quàm pace, secundet, & optata virili prole facundet.

LEC-

(b) Horat. 4. carm. Od. 15.

(f) Claud. in 4. Cons.

(k) Rutil. in Itiner.

(l) Hugo Grothius in Poem. lib. 2. Sylvæ

(m) Ego 1. tom. de Indiar. Jur. lib. 1. cap. 16. ex
hum. 42. ad 94.

(n) Lucan. in Corm. ad Pison.

LECTORI.

Nescio an te, Lector, ut solent alii, candidum vocem, cum jam, vel de suo tempore, dicat Ovidius (a):

Candor in hoc ævo, res intermortua penè.

Et in nostro, sic se hodie mores hominum habeant, ut non solum omnes sapere, omnes censere velint; sed, quod magis dolendum est, vix aliquis librum aliquem, laboris sui fructum, & testem, in lucem mittere paret, quin jam alii, ad illum carpendum, & mordendum, Aristarchi obeliscos intendant, & Theonis dentes exacuunt. Sed qualiscumque sis, si Scriptionis hujus causam noscere cupis, eam ex Epistola ad Potentissimum Regem nostrum Dicatoria discere poteris: Si laborem, & utilitatem, hoc etiam tibi ipsius libri lectio monstrabit, quem fortè magis fructu, quàm fronte, aut fronde beatum reperies. Cum ultra Emblematum inventionem, metricamque eorum expositionem, quam tibi æstimandam, & cum aliis hujus generis conferendam, relinquo, peculiaribus Commentariis singula illustrare curaverim, in quibus quicquid ad unius cujusque thema, vel lemma ornandum, & comprobandum in Sacris literis Sanctum, in Sanctis Patribus pium, in Philosophis serium, in Jure consultis maturum, apud Oratores grave, in Annalibus fidele, in Panegyristis plausibile, in Poetis lepidum, in Symbolicis, & Emblemataris figuratum inveni, eo studio congressi, ut argumenti veritatem, & utilitatem eloquentia commendet, & ipsa dicendi faciundia simul ab ipso argumento commendationem recipiat. Eloquentia, inquam, non vana, nec assectata, vel ab ipsa sermonis obscuritate petita, sive, ut proprius dixerim, Mimica, qualem hodie (heu dolor) multi sectantur; sed qualem materiæ gravitas, & dignitas exigit, quæ non tam diserta, quàm fortia desiderat; cum ad profectum, & bonam mentem in omnibus tendat; nec plausum quarat, vel reconditos verborum factores, ut alibi Suetonius (b) scripsit, aut inania seculorum ornamenta, sed salubria rerum emolumenta, & remedia magis quàm lenocinia, quæ scilicet, ut in simili inquit Salvianus (c): *Non tam otiosorum auribus placeant, quàm egrotorum mentibus prosint.* Quam etiam Doctrinam Tullius (d), licet Eloquentiæ parens, Philosophis tradit, inquit, se in eis, si eloquentiam adferant, non aspernaturum; si careant, non admodum efflagitaturum, & imprudentiam magnam, aut stultitiam singularem esse, in solo verborum amore versari, rem verò, & causam, & communem utilitatem relinquere. Et Seneca (e), qui non contentus uno in loco docuisse, melius esse res ipsas intueri, & harum causa loqui, ceterum rebus verba permittere, ut quæ duxerint, hac inelaborata sequatur oratio. In alio (f), ad Lucilium scribens, generalius effatur, non oportere viros magnos, anxios esse, circa verba, & eorum compositionem, neque esse argumentum virile concinnitatem, in qua aliqui juvenes, barba, & coma nitidi, & de capsula toti, totum opus ponere solent. Quod tamen ita accipiendum existimo, ut simul ab altero aliorum erro-

re

(a) Ovid. 2. de Ponto, eleg. 1.

(b) Sueton. in Prefat.

(c) Salvian. de Gubern. Dei, in Prefat.

(d) Tullius in Orat. pro Cecin.

(e) Senec. de Tranquill. vite, lib. 1. cap. 1.

(f) Idem ad Lucill. epist. 115.

re caveamus, qui putat, ex ejusmodi sententiis licentiam dari, inquinatè, barbarè, inculatè, horridè loquendi, modus enim in rebus omnibus est servandus, ne in illud Horatii (g) impingamus:

Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt.

Et hoc est, quod Ego observare, & vitare curavi, modicè, & quod in rem præsentem sufficiat, orationi deserviens, & cetera, quæ pompam magis habeant, quàm fructum, ex professo relinquens. Quod si fortè Zoilus aliquis adhuc oblatret, me rem ab aliis multis actam, nunc agere, eandemque alienis potius, quàm meis sententiis, & documentis ornare, sileat precor, & sciat, tam vetus, quàm certum illud Comici esse (h): *Nil dictum, quod non dictum prius*, sed adhuc, ut benè Baldus (i), post Senecam (k), inquit, scientiam non esse occupatam, nec inventa inventuris obstare, vel illos inglorios manere, qui ab aliis semiperfecta, ad finem perducunt, vel ex alienis velleribus suam telam contextunt, vestemve, ut polimitarii solent, sericis, aureisve phrygionibus ornant. Sic enim Græcos Philosophos Poetasque fecisse, latè Clemens Alexandrinus (l) ostendit. Et Divus Hieronymus (m), postquam eodem modo Divum Cyprianum, Lactantium, & Hilariam excusat, qui post Tertullianum ausi sunt, fermè per eandem lineam, serram reciprocare, sive eandem incudem tundere, ita, valdè nostræ intentioni coherent, subjungit: *Stamina, & fila nonnunquam ponunt priores, ut posteriores vestem inde conficiant*. Divus etiam Augustinus (n), idem ipsum edocens: *Utile esse*, inquit, *plures libros à pluribus, diverso stilo, etiam de eisdem questionibus fieri, ut ad plurimos res ipsa perveniat, ad alios quidem sic, ad alios verò sic*. Et planè, licet quæ alienis sententiis, & auctoritatibus adstruo, Ego eisdem nec visis, nec lectis, congruenter fortè, pro meo tenui captu, dicere possem, sententiæ tamen Seneca (o) hærens, quidquid ab aliis benè dictum est, meum facere potui, & quas Regibus, ac Principibus doctrinas suadere cupio, majus apud ipsos pondus habituras putare debui, si his veluti robustioribus pedamentis, aut tibicinibus fulcirentur, Macrobi (p) consilium sequens, qui similem objectionem, quàm sibi fieri posse prævidit, quòd aliorum auctoritates suis libris insereret, his verbis excusat: *At cum à veteribus dicta referimus, ipsorum Auctorum dignitate defendimur*. Seneca (q) etiam, licet in quadam Epistola notare videatur eos, qui sub aliis moventur, & hoc Zeno dixit, hoc Cleantes, ingeminant, nihil de suo proferentes, dignum (r) quod memoriæ mandetur, in eadem tamen, & in aliis, ita priores sequi, & allegare permittit, ut non Dominos, sed duces nostros esse arbitremur, & apum imitatione, quidquid lectione collectum est, stilus redigat in corpus, ut etiamsi apparuerit unde sumptum sit, aliud tamen esse, quàm unde sumptum est appareat. In eandemque Doctrinam, & apum similitudinem, plures alii consentiunt, quos alibi (s) adduxi, & nunc quia trivialis est, missos facere

(g) Horat. lib. 1. Satyr. 2.

(h) Terent. in Prolog. Eunuch. Erasmi in hoc Adag. 2. 537.

(i) Bald. in Proem. Decretal.

(k) Senec. epist. 79.

(l) Clemens Alexand. lib. 6. Strom. cap. 1.

(m) D. Hieron. in Prefat. epist. ad Hebr.

(n) D. August. in quest. de Trinit. cap. 3.

(o) Senec. epist. 16.

(p) Macrobi. 2. Saturn. cap. 1.

(q) Senec. epist. 33.

(r) Idem ibid. & epist. 45. & 80. & 84.

(s) Ego in tradat. de Parricid. lib. 1. cap. 13. & dist. 1. tom. lib. 2. cap. 1. ex num. 2. ad 18. Noviss. Pat. Gabr. de Henao in sua doctrin. Empiricologia, præloq. 8. ex num. 24.

volò. Solinum (t) addidisse contentus, qui suum se Polyhistorem ex antiquiorum libris consarcinasse, his verbis excusat: *Quid enim proprium nostrum esse possit, cum nihil omiserit antiquitatis diligentia, quod intactum ad hoc, usque ævi permaneret*. Et aptius adhuc Justum Lipsius (u), qui ita de Centonibus hinc atque illinc accersitis, ex quibus suam construxit Politicam, loquitur: *Quid utilius potui, quàm tot sententias in unum conducere, pulchras, acres, & ita me salus amet, ad salutem natas generis humani? Nam quod Ego eadem dicarem; eo quando mini eademvis, aut fides? Ut in uno aliquo telo, aut gladio, multum interest à qua manu veniat: sic in sententia, ut penetret, valdè facit robuste alicujus, & receptæ auctoritatis pondus, at qui ea veteribus adest, &c.* Quod urgentius, & præstantius, adhuc in sententiis carminibus comprehensis contingit, quibus, secundum Senecam (x): *Magis animi feriuntur*. Idque in causa fuit, ut Ego eis plurimum hoc inopere indulserim. Licere ergo mihi debuit, usurpasse communia, non aliena occupasse, & novè sæpè dixisse non nova, eademque venustasse, & fideliter coaptasse, præsertim cum nullum Auctorem sua laude fraudaverim, semper eos, per quos profecerim, fassus, & Symachi (y) expromissione, sive pollicitatione contentus, dum docuit, quodam pacto societatem laudis affectare eum, qui aliena benedicta congruenter enuntiat. Quare, & Luna, quamvis mutuato à Sole splendore præfulgeat, quia tamen illo aptè, & debitè utitur, æquè magni luminaris appellatione, ac Sol ipse in Sacra Pagina indigitatur. Quod autem mea hæc Emblemata, meis ipse commentationibus illustraverim, vitio quoque verti non poterit, nam idem omnes illorum Scriptores, tam nostrates, quam alienigenas, uno Alciato excepto, fecisse comperies, ut quæ carmine, vel lemmate breviter insinuarunt, latius aperirent, eorumque mentem, & originem, sui que animi sensa, distinctius exponerent. Quod nemo melius, quàm ipse Auctor præstare potest, ut in suis Paradoxis Cicero fecit, brevem, & occultum uniuscujusque titulum, longa interpretatione patefaciens, & Joannes Picus Mirandulæ Princeps, alia exempla recensens, & eandem rationem adducens, cur suos ipse sacros, & heroicis Hymnos, omni quidem laude dignos, propriis glossematis explanaverit. At, si rursus objicias, nec mea ætate, conditione, vel professione hoc opus dignum videri, à quò fortè majora tibi pollicebaris, & in quo sera hæc, & minus seria industria, turpis ambitio videri potest, ut alibi in simili Plinius Junior (z) scripsit, animadvertas precor, me succissivis horis ista curasse, & in graviorum studiorum veluti levamentum, quorum satietatem, aliorum interpositio depellere solet. Et vel hac excusatione cessante, hoc ipsum, quod minus serium prima tibi fronte videtur, penitus inspectum (quod præfiscinè dixerim) Alcibiadis Silenum exhibiturum, cum plura introrsum, quàm putas, mysteria, & documenta contineat, quæ ad Dei cultum, ad Principum institutionem, & cujuslibet bene moratæ Reipublicæ gubernationem conducant, omniumque fere disciplinarum concentum, quem Græci *Encyclopædiam*, Quintilianus (a), & alii *Orbem Doctri-*

(t) Solin. in epist. ad Autium.

(u) Lips. in Prefat. ad suam Politicam.

(x) Senec. epist. 108.

(y) Symmach. in Epistolis.

(z) Plinius Jun. lib. 3. epist. 1.

(a) Quintil. lib. 1. Inst. orat.

trina vocare solent. Ita ut si velis singula Emblemata, locis Sacrae Scripturae, Jurisconsultorum responsis, Philosophorum placitis, Politicorumve Aphorismis aptare, id facili negotio consequi possis, & pariter, ut cum Sidonio (b) loquar, ad alia nomina Camænarum, quæ propriam de se sibi pariunt nuncupationem. Bona ergo mente, quæ bono animo dicta sunt cape, quæ tibi placuerint, cum minus placitis pensa, quæ vulgaria censueris, aditum ad selectiora, & reconditiora parare considera, & juxta Divi Leonis (c) Papæ sententiam, melius esse doctos onerare jam notis, quàm rudes fraudare discendis. Et denique, si in aliquo fortè errasse, vel minus rectè sensisse compereris, fas esse longo inopere somnum obrepere, & ubi plura nitent in eo, non debere Lectorem paucis offendi maculis (d):

—————
*Quas aut in curia fecit,
Aut humana parum cavit natura.*

Quod si adhuc livori tuo, magis quàm labori meo deferens, in mordendo, in carpando persistas, hoc mihi nunc magis placebit, quod tibi non placeam, modò doctis, & probis non omninò displiceam, à Symacho (e) doctus, fructum laboris esse, placere melioribus, & à Menandro:

*Ubi agere honesti insistis, aut quicquam boni,
Propone spem menti bonam: certus Deum
Conatibus justis tuis fore adjuvam.*

Mens quippè boni studii, & pii voti, ut *Salvianus* (f) dixit, etiamsi effectum non invenerit capti operis, habet tamen pretium voluntatis. VALE.

DE

(b) Sidon. lib. 5. epist. 2. ad Blamer.
(c) D. Leon. Serm. 5. de Nativ. Domini.
(d) Horat. in Art. Poet.

(e) Symmach. lib. 9. epist. 39.
(f) Salvian. in Praefat. ad lib. de Gubern. Dei.

DE DON GREGORIO DE TAPIA Y SALCEDO, CABALLERO, Y FISCAL
del Orden de Señor Santiago à la Obra, y Retrato del Autor.

SONETO.
NO en lienzo de colores eloquente,
Ni en lámina de líneas animada
Puede estar dignamente colocada
De tu efigie lo ilustre, y lo eminente.
Sol eres (gran Solorzano) luciente,
Y asi en la superficie mas dorada,
Rayos del Sol la mostrarán copiada,
A Oriente ahora, si antes á Occidente.
Bartulo nuevo, Baldo mejorado,
Diste á otro Polo luz con gran decencia,
En que fuiste Maestro celebrado;
Y ahora del Egipto en la eloquencia
Simbolica erudito has ostentado,
Que eres simbolo y timbre de la Ciencia.

Doctores D. Francisco de Solorzano Pereyra & Paniagua, Auctoris filii, & in Alma Saguntina
Ecclesia Canonici, & Scholastici. Ad Patrem carissimum.

QUERULUM EPIGRAMMA.

ESse licet soleat votum commune Parentum,
Annare in natis nomen, & ora sua.
At tu, care parens, quamvis tibi plurima Proles:
Æternus Libris vis magis esse tuis.
Dumque cupis famam doctis protendere chartis,
In natis tantum linquitur invidia,
Aut lachrymæ, quales fudit cum parvulus olim
Vidit Alexander clara Trophæa Patris.

Ad eundem amplissimum virum, quod etiam nunc senex, chartis impalescat.

DISTICHUM CHRONOLOGICUM.

SICCIne nVLLA qVies? Carpent nVLLa otla MVsæ?
Vltæ fllLa tVæ teXVlt an ne Labor?
Anno M.DC.LII.

Licenc. D. Didaci Bolero & Caxal, in Regiis hujus Curia Tribunalibus causarum Patroni, & simul
in Supremo Sanctæ, & Generalis Inquisitionis Consilio, pauperum,
& Carceratorum Advocati.

In Laudem Operis, & Auctoris, sibi multis titulis venerandi.

EPIGRAMMA.

AUctor inexhaustas magno cum Numine Divum,
Alterius postquam protulit Orbis opes.
Dum præclara parat patrio glossemata Juri,
Doctus utroque foro, magnus utroque Polo.
Alciato similis, non ulli laude secundus,
Hoc Suadæ, & Phæbi nectare sparsit opus.
Principis exemplar reddunt Emblemata veri,
Quo possint mores, Regnaque jure Regi.
Imperio majus, legi est submittere culmen,
Ergo operi meritò cedere sceptrâ queunt.
Si tulit is punctum qui miscuit utile dulci,
Hic liber est, ultra plus nihil esse potest.

b 2

Ad

EPIGRAMMA.

Dum, Solorzane, tradis Centum Emblemata Regum,
Atque hos regnandi munera certa doces:
Par Tibi munus erit, paria hi Tibi dona dependet,
Per Te illi vivant, Tu per eos vigeas:
Et Te, Lucifero exorto, jam Regibus ultra
Hesperus Hesperitis non metuendus erit.

D. Joannis de Henao, in laudem D. D. Joannis de Solorzano Pereyra.

EPIGRAMMA.

Pincipis advigilas doctrinæ, & moribus Argus,
Qualiter, & Custos Isidis ille vigil.
Centena ceu luce, micæ Emblemata Centum,
Queis vigor illius Luminis impar eat.
Sidera Aristoridæ proles Cyllenia clausit,
At tua nec tempus clausa videbit iners.
Tu te ipsum super astra levas, & ut Astrifer Argus
Indefectibili lumine Stella nites.

Aliud ejusdem in eundem.

Nullus ab Occiduis rediit te opulentior Indis,
Et nec concessit largius ullus opes:
Aureus Hispani relegis tua litora mundi,
Sed non vel Cresi, divitiisve Mida.
Scilicet, & Phrygii, & Lydi dona aurea Regum
Pectora Magnanimi non tetigere viri.
Aureus ast nostras relegit Chrysostomus oras,
Cui mirat auriloquis aurea lingua modis;
Hisce autem Regum sic sacra Palatia ditas,
Ut tibi jure Orbis plauserit illud ovans;
Per te Saturni redeunt, Solorzane, regna,
Nostraque Politicis aurea secla facis.

D. Joannis de Solorzano Aranda, Equitis Jacobæ, in laudem D. D. de Solorzano Pereyra avunculi suæ

Qui Indiacas olim ditavit legibus oras,
Dixit, & auriferis aurea jura plagis;
Non minus, ac Indum, nostrum fortunet ut Orbem,
Dogmata dat genio gemmea digna suo:
Ardua Politicus subit ecce Palatia Regum,
Atque animos loquitur, quos sacra Sceptra decent.
Moribus his gaudet Regalis purpura tingi,
Major, & hinc ostro surgit honoris apex.
Ædipodionidæ Centeno Emblemata signat;
Queis magno Alciato se tulit usque parem.
Immortale tibi, Solorzane, præcino nomen;
Dum Regum steterint Sceptra, superstes eris.
Æternis animis hominum tua scripta perennant
Sculpta, velut firmis ære, adamante, cedro.

D. Joannes de Solorzano Paniagua, Calatravensis Eques, in Collegio majori Salmantino, quod Archiepiscopi vocant, purpuratus, optimi Parentis optimo operi.

Nunc mihi Castalio latices è fronte propina
Phæbe: jubet Patrius condere carmen amor-
Condere cogit amor, sed non fidente paratu,
Te, Pater, ut celebret, nostra Thalia venit.
Te frontis commendat honos, te gratia lingua,
Atque capax gemini Mens generosa Poli.
Tu Musis, primis etiam dilectus ab annis,
Nosti quas Elicon condat avarus opes.
Abdita mœ legum pandis arcana, deserto
Mœx calamo exornas jura verenda fori.
Inde suas dives tibi credit India leges,
Credidit & leges tellus Ibera suas.
Nec tibi civiles satis est componere mores,
Unus quem nequit continuasse Polus.
Instituis Reges, populis qui jura dedisti,
Ingenio major Regibus inde tuo.
Nam tibi, cui desunt Sceptra, immortale parabit
Nomen, quo Reges instruis, istud opus.
Parcet livor edax illi, & per secula vives
Minos Judicibus, Seneca Principibus.

INDEX, ET SUMMARIUM

EMBLEMATUM, ET LEMMATUM REGIO POLITICORUM,
quæ in eis continentur, & illustrantur.

EMBLEMA PRIMUM.

EX Dei mundum incubantis figura, cum Lemmate: *Totum condens, totum complens* quo, ex Dei incondendo Mundo Potentia, & divina in omnibus inter essentia, ipsum solum, summum ejusdem Mundi Imperium tenere, probatur. Pag. 1.

EMB. II. Ex historia Sybillæ Tiburtinæ, Augustum Cæsarem admonentis, Christum recens natum, solum & verum Mundi Dominum esse, & vocari posse, cum lemmate *Deus solus Dominus*, & copiosa relatione, & damnatione eorum, qui hoc nomen, & alios divinos Titulos affectarunt, pag. 6.

EMB. III. Ex historia Salmoeni, Jovis sibi fulmina vindicantis, cum lemmate *Superborum Principum Typus*, & variis locis, & exemplis divinæ punitionis, in eos, qui Dei potentiam superare, vel æmulari ausi sunt, pag. 11.

EMB. IV. Ex loco Plauti, Deum homines, quasi pilas habere, dicentis, cum lemmate *Reges Deus habet quasi pilas*, & longa ejus explicatione, aliorumque, quibus homo *Ludibrium Dei* appellatur, & variis exemplis, quibus idem ostenditur, inter qua novissimum de Rege Angliæ Carolo Stuarto, à suis capite plexo, pag. 15.

EMB. V. Ex vitrea, & alata Fortunæ pictura, cum lemmate *Fortuna vitrea est, & utili, & copiosa Regum admonitione*, quam parum ei fidere debeant, & ne, illius aere prosperè flante, superbiant, sed Deo, qui verus Fortunæ est avitor, se totos, suaque omnia tam bello, quam pacem committant, pag. 22.

EMB. VI. Ex historia victi, victique Regis, Sesostris curram trahentis, cum lemmate *Adversorum levamen*, & lata ejusdem Historiæ, & aliorum similium relatione, & variorum locorum expensione, quibus Reges momentur, in adversa Fortuna, ex ipsius versatilis rotæ variatione, bono animo esse, & spem melioris habere, pag. 31.

EMB. VII. Ex paxilli non benè parietis, apud D. Cyprianum similitudine, cum lemmate *Labitur, quod Deo benè non hæret*, & luculentia ejus illustratione, & Regum admonitione, quòd tunc fortunam constantem, & manentem sperare possint, cum Deo & virtutibus benè adhaerint, pag. 35.

EMB. VIII. Ex Jovis pictura, cum titulo *Optimus Maximus*, quo ab Ethnicis donari solebat, & lemmate *Optimus, ut Maximus*, à Cicerone, Seneca, Plinio, & aliis mutuato, qui hinc

vanos, & superbos aliquorum Regum, & Imperatorum Titulos carpunt, & prius Optimos se suis gestis, & virtutibus ostendere debere docent, quam *Maximi*, aut *Magni*, appellationem admittere. Pluribus locis, & exemplis in hujus Doctrinæ comprobationem adductis, pag. 44.

EMB. IX. Ex historia Rudolphi Imper. pie, & religiosè Sacram Eucharistiam comitantis, cum lemmate *Religionis Præmium*, & Regum ad hoc exemplum sequendum, & Religionis curam habendam, exhortatione, & quantum in hoc Hispani, & Austriaci semper excelluerint ostensione, pag. 49.

EMB. X. Ex alia historia ejusdem Rudolphi, Crucem pro Sceptro in sua inauguratione summentis, cum lemmate *Sceptrum Præstable*, Quod loculenter ornatur, & in vera Crucis, & Christi Imitatione, & Pietatis, ac veræ Religionis stricta observatione, verum, & securum Regum, & Regnorum Sceptrum Fulcrumque consistere, pluribus demonstratur. Multis etiam, in Crucis laudem, & gloriam, adductis, & expensis, pag. 54.

EMB. XI. Ex Mercurii caduceati, homines tamquam oves pascentis, & regentis figura, cum lemmate *Hominum Regimen Deos poscit*, & lata hujus sententiæ illustratione, & quòd Ars Regnandi, est Ars Artium, & Divinum hominem poscit, & qualiter Reges suorum Populorum Pastores, Patres, & Medici esse debeant, vocarique soleant, pag. 61.

EMB. XII. Ex lucernæ ardentis similitudine, à Sacris, & Prophanis literis sumpta, cum lemmate *Symbolum Regum*, quo eorum officium significatur, & qualiter suis lucere debeant, & pro illis tuendis, & illuminandis ardere, & vitam impendere. Pluribus ad hoc probandum, & ornandam adductis, & cur olim ante Imperatores lucernam præferre, moris fuisset, pag. 66.

EMB. XIII. Ex humani Capitis representatione, ad cujus similitudinem se habere in omnibus Principes debent, cum lemmate *Officium Regis, officium Capitis*, & copiosa, & laboriosa ejus comprobatione, & illustratione, pag. 70.

EMB. XIV. Ex Apophthegmate Henrici IV. Galliarum Regis, Regum vitam officio Textoris assimilantis, cum lemmate *Regum vita, quasi Textentis*. Et curarum utriusque peculiaris expensione, & comparatione, pluribus gravissimorum Auctorum testimoniis locupletata, pag. 77.